

Fırat Kalkanı Operasyonu

Türk politikasının seçeneklerini arttıran katkılar

جسور للدراسات
JUSOOR for STUDIES

Jusoor Araştırma Merkezi Ortadoęu bölgesinde, ze-likle Suriye ile bağlantılı meselelerde, siyasi toplumsal ekonomi ve kanuni alanlarında çalışmalar bilgiler ve araştırmalar yayınlayan, devletin çeşitli uzmanlık alanlarından karar sahiplerine, yetkililere, kalkınma alanında çalışanlara bölge meseleleri ile ilgili dengeli kararlar almalarında onlara gerçekçi ve net verilere dayanan bilimsel raporlar sunan bağımsız uzman kurumdur.

yayın hakları Jusoor Araştırma Merkezine aittir © 2016

TURKEY - Gaziantep

info@jusoor.co
www.jusoor.co

Suriye kuzeyini DAEŞ terör örgütünden arındırmak için Türk silahlı kuvvetleri koalisyon güçleriyle koordinasyon yaparak ve özgür Suriye ordusunda destek vererek Fırat kalkanı operasyonu 24/ağustos/2016/ tarihinde başlamıştır, ayrıca Türkiye PYD'yi Suriye'de PKK'nın kolu olduğunu saymıştır, bu nedenle Afrin kasabasını Kobani'ye birbirine ulaştırmak istedikleri Kürt kantonlara ve bu güçlerin Fırat batısına ilerleyişlerine engel olmak için bu operasyon başlamıştır.

PYD güçlerinden oluşan Suriye demokratik güçleri DAEŞ savaşıdan sonra Minbiç şehrini ele geçirmesine teşvik etmiştir ve DAEŞ örgütünü temizlendikten sonra ABD'nin verdiği taahhütlere rağmen bu güçler Minbiç şehrinden çekilmemiştir, ek olarak uluslararası sahada bazı koşulların hazırladığı alanı böyle bir hareketin başlamasına neden olmuştur, ayrıca bu koşulların en önemlisi Rus-Türk ilişkilerinin normalleşmesi ve 24/Kasım/ 2015'te Rus uçağın düşürülmesinden sonra bu ilişkileri bozan krizi aşmaktır.

[Harita 1.](#)

Operasyon aşamaları

Operasyon ilk deneme sürecinde DAEŞ örgütünü Jarablus ve civar köylerinden sonra Azez arasındaki bölgelerden defetmesinde normal bir zaman içinde başarılı olmuştur, Jarablus'ta bu hızlı ilerleyiş örgütün şehre önem vermemesine neden olmuştur çünkü örgütün ağırlık merkezlerinden uzak olmuştur, özellikle bu şehirde aşiret yapısı olduğundan dolayı başka şehirlerdeki gibi örgütle bir işe girişmemesidir ve örgüt uzun bir zaman içinde Ayın Alarap (Kobani) gibi bölgeleri çok savunmuş ama zaman içinde yeteneğini kaybederek sonra kaybetmiştir ve bu nedenle diğer sınır bölgelerde aynı kayıpların tekrarlanmamasını istemiştir. Diğer taraftan Kürt misilleri DAEŞ örgütünü tehdit etmesine rağmen, örgüt Kürt misillerini Fırat doğasına ilerleyişi Türkiye tarafından izin verilmeyeceğini bilmektedir ve örgüt bölgede askeri donanımına odaklanmamasına neden olmuştur.

İkinci aşamasında Türkiye ÖSO'ya destek vererek operasyona doğrudan katılmıştır ve Jarablus, Azez arasındaki köyleri ve kasabaları DAEŞ'ten tam olarak kurtarılması ve temizlenmesinden sonra Türkiye'nin uzun zaman içinde çağrıda bulunduğu uçuşa yasak güvenli bir bölgenin oluşturulmasına neden olabilir.

Türkiye birinci ve ikinci aşamanın sona ermesiyle birlikte Suriyeli mülteciler için çok sayıda güvenli alanlar sağlamıştır, ve birçok Jarablusun yerlileri evlerine geri dönmesi başlamıştır, böylece bu güvenli bölgenin varlığı da önemli ölçüde Türkiye'de bulunan Suriyeli mültecilerin sayısını azaltmasına yardımcı olmuştur.

[Harita 2.](#)

DAEŞ örgütünü Türkmen Bareh ve Maree arasına olan bölgeleri DAEŞ örgütünden temizledikten sonra, şu anda üçüncü aşamada Elbab şehrini kontrol altına almak için yavaş bir şekilde yürütülmektedir ve Yavuz Sultan Selim tarafından kurtarılan Dabık bölgesi Türklerin için bir ayrıcalık olduğunu bilinmiştir, aynı zamanda bu bölgeyi DAEŞ tarafından önemlidir çünkü kendileri bu bölgede Melhame Elkübra ve Kıyamet Alemetleri gibi geleceğe bağlı konulara inanmışlardır.

172016/10// tarihinde Türk topçuları Ahtarin, Gaytun ve Mesudiye kasabalar kartalması için ÖSO'ya destek vererek yardımcı olmuştur ve böylece bu güçler DAEŞ örgütünün doğu Halep kırsalında önemli kalesi olan Elbab şehrine yakın olmuştur.

Ayrıca 172016/10/ pazartesi günün sonuna kadar, Fırat kalkanı operasyonuna katılan güçlerin DAEŞ örgütünden kurtardıkları bölgelerin alanı sınırı boyunca olarak 1300 km² [Harita 3.](#)

Operasyon göstergeleri

Fırat kalkanı operasyonu 15/ temmuz/ 2016 tarihinde Türkiye'de başarısız darbe girişiminden sonra, yaklaşık bir ay sonra başladığını görülmüştür, Türk ordusunun hareketlerine engel olan subayların uzaklaştırma nedeni gülen cemaatiyle ilişkileri vardı ve darbe girişiminden sonra siyasi partiler arasında uyumlu bir durum olabilir çünkü partiler Fırat kalkanını etkileyen iç faktörler içinde önemli bir konumu olduğu bilinmektedir. Dış faktörlere gelince operasyon bazı ülkelerle ilişkilerin daha iyiye geliştirmesiyle geldi özellikle Rusya, açıkça görülmektedir ki bir Kürt bölge oluşturulmaması için Rusya Türkiye'ye yeşil ışık vererek Suriye kuzeyine operasyon gerçekleştirmiştir, ve Ruslar tarafından Türk ordusunu hedef almamıştır ve operasyonla ilgili diplomatik ve siyasi tutumu kayıp olmuştur, buna karşılık Türk hükümeti Ruslara taahhüt vererek Suriye toprakların bütünlüğüne saygı duyacağını gösterecektir, ama bu konu Esad'ın gitmesinden daha fazla konuşulmaktadır.

Suriye konusu iki ülke arasında hala tartışmalı bir konudur, özellikle Rusya'nın enerji konularında ilgili ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya Rus gazının transferi ile, Türkiye ile ilişkilerini güçlendirmesi gerekmektedir ve bu konu 10/ekim/2016/ tarihinde Rusya devlet başkanı Vladimir Putin İstanbul'a ziyarete geldiğinde doğrulanmıştır.

Ayrıca Türk-ABD ilişkileri ile ilgili darbe girişimde Washington'un bu olayda rolü olduğunu inanmaktadır ve Fırat kalkanı operasyonu Washington'la koordinasyon olamadan başlamış olduğunu söyleyebiliriz, ancak bunun Washington'un tam rızası olamamasıyla olmuştur ve müttefik Türkiye'yi yatıştırmak için çalışma olmadığını açık bir şekilde görülmüştür. ABD başkanı Barack Obama'nın özel temsilcisi Brett Macgork şu sözleri söylemiştir (

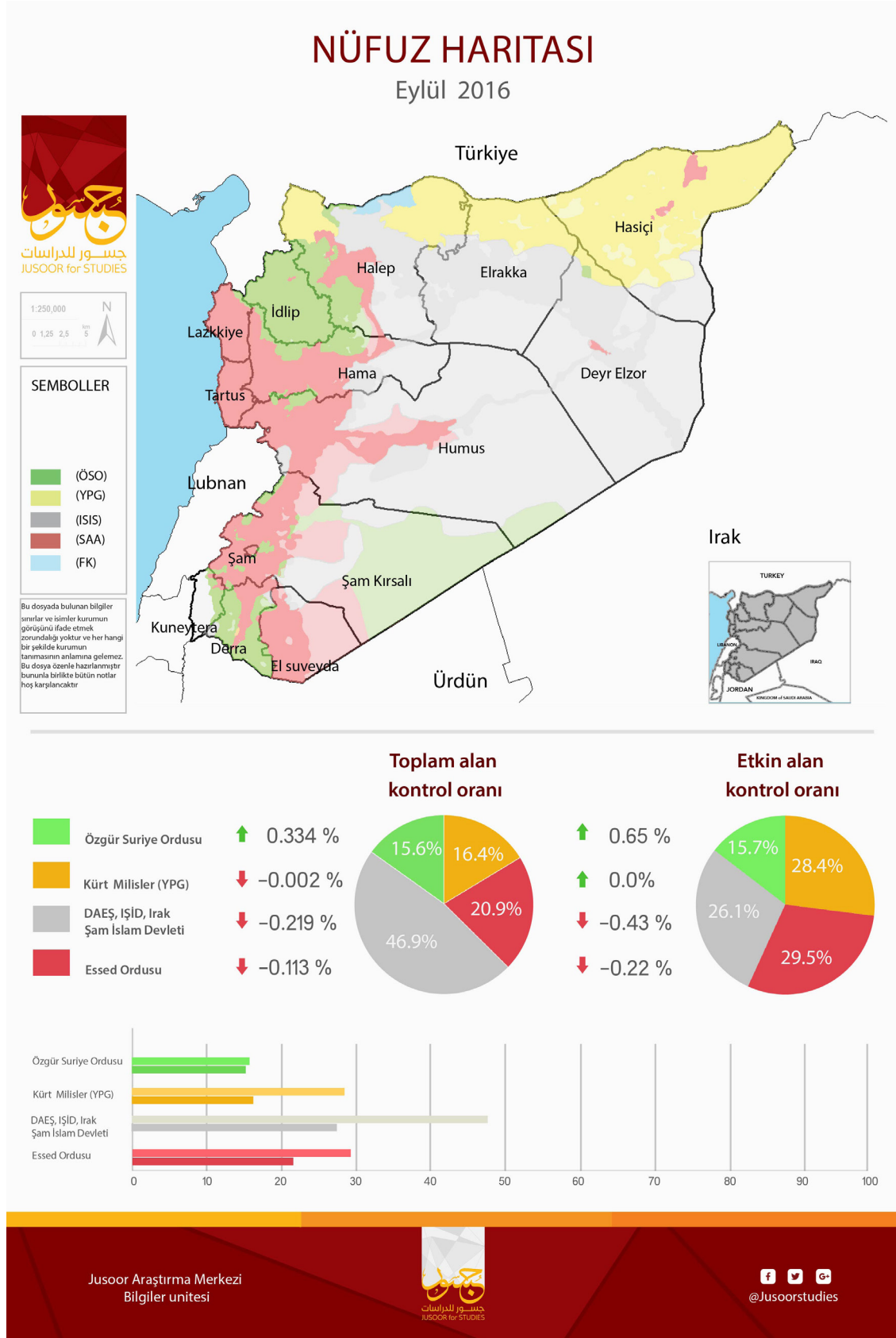
DAEŞ'e karşı ABD'nin liderliğindeki uluslararası koalisyon Türkiye destekli muhaliflere tam destek verecektir ve stratejik öneme sahip olan (Dabık) şehrini DAEŞ örgütün elinden almak için yardımcı olacaktır) bu cümlelere rağmen çeşitli yorumlar anlama gelmektedir ve Kürt güçleri ile Washington'un ilişkileri hakkında açık bir şekilde anlaşmazlıkların oluşuna rağmen bu operasyon Minbiçe yönelmemiştir ve orda Kürt güçleri bulunmaktadır, Türkiye ABD'nin verdiği vaatleri bekleyerek ve sahada yeni nüfuz sahibi olanların, Rusya ve ABD arasında zor bir uluslararası denklemlere göre Türkiye ABD'ye tam güven olmadığını ve Türk-Amerikan ilişkilerinin sağlamlığını gösterecektir ama Fırat kalkanına saldırı gerçekleştirdiğinde ufakta ilişkilerin durumunu belirsiz olabilecektir ve bu nedenle Türkiye hedefine ulaşması için DAEŞ örgütünün bulunduğu Elbab şehrine yönelecektir. Bugün Türkiye 100 km bir uzunluk ve yaklaşık 50 km'lik bir derinlik olarak, uzun bir süre sonra çağrıda bulunduğu Kuzey Suriye'de güvenli bir bölge gerçekleştirmek için daha yakındır, ama Türkiye'nin somut sonuçları elde edene kadar pahasına katlanarak ve gerekli rolü yapmak için istekli olmalıdır, ve bu durum kendisine karşı bir sınır koyabilir, özellikle bugün Suriye'de Rakka ve Irak'ta Musul şehirlerini DAEŞ'ten kurtarma operasyon talepleri, bu nedenle Riyad'la ilişkileri iyiye gitmesi ve İran'la ilişkileri kötüye gitmesiyle Türkiye'nin bölgesel ilişkilerde yeni boyutlar açabilir.

Son olarak, en önemli göstergelerde vurgulanan bu dizide, hala Türkiye'nin dış politikası devam etmektedir ve kalkan Fırat operasyonu gerçekçi olarak Türkiye politikasına daha fazla katkı vermeye başladı, daha önce yumuşak politika hesabın üzerinden daha sert güce dayalı olmuştur veya sadece çekişmelerin belirli boyutlarda odaklanın, örneğin insani boyutlardır.

Belki yakın gelecekte kendimizi, Türkiye'yi bölgesel konularda daha fazla müdahale ederek bulacağız.

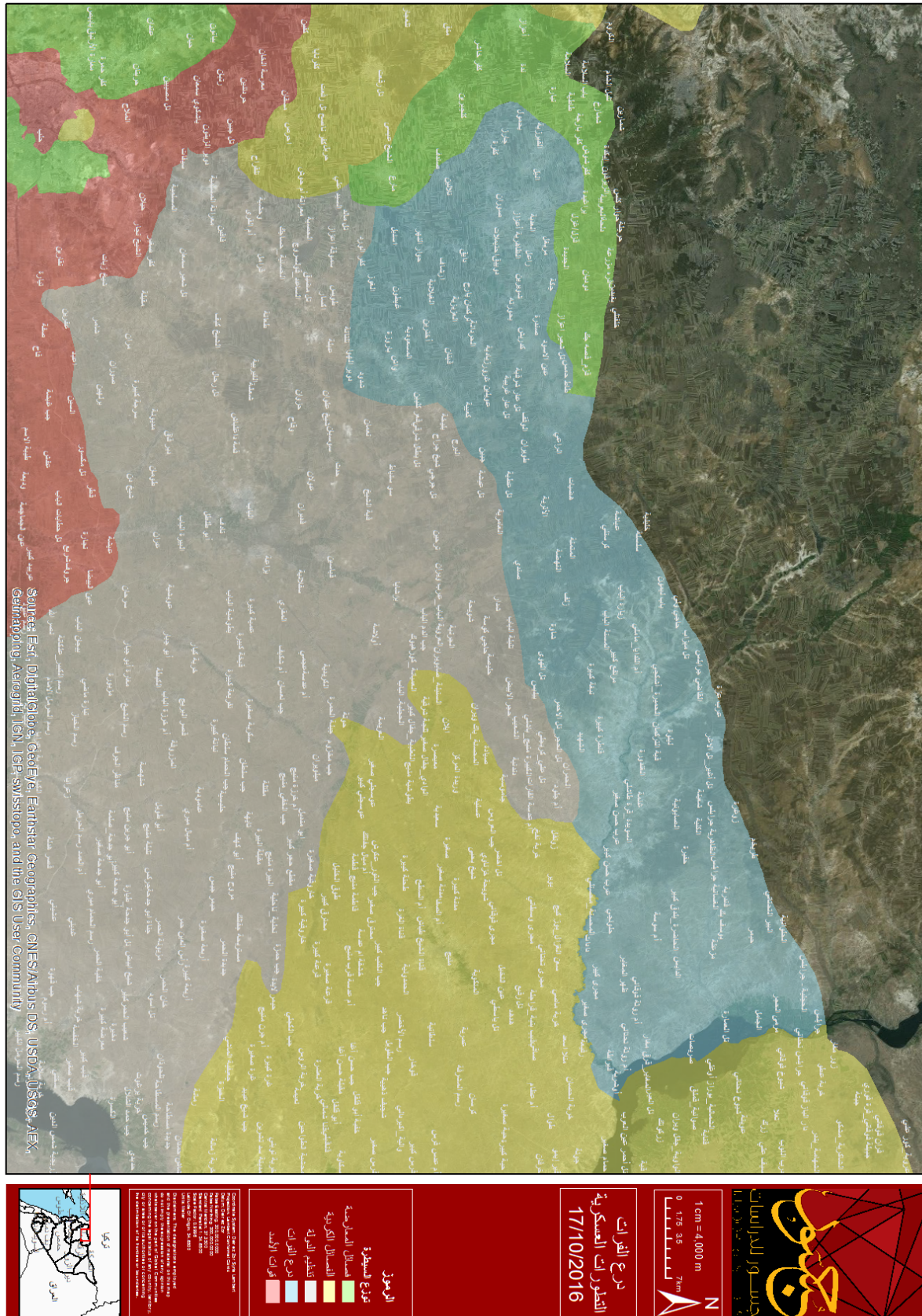
Apandis

Harita 1. Operasyonların başlamasıyla birlikte Jarablus ve civarındaki köylere nüfuz edilen bölgelerin haritası .

Harita 3. 17/10/2016/ pazartesi gününe kadar gösterilen Fırat kalkanı operasyonunda ilerleyiş haritası.

جسور للدراسات
JUSOOR for STUDIES

Kavalik Mah. Fevzi Çakmak CD.
Sevil Apt. N11 D8, 27060
Gaziantep - Turkey
+90 537 558 5821

info@jusoor.co

www.jusoor.co

@jusoorstudies